

ÁRA 3 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 37. szám.

Vasárnap, szeptember 11.

Változások küszöbén

Irta *Rubinek Gyula*, v. földművelésügyi miniszter.

Végül elérkeztünk csonka hazánkban is arra, hogy az úgynevezett úrifoglalkozások utáni kereslet megcsökkent s keresettek és megbecsültek lettek az előbb lenézett ipari, kereskedelmi és szabad foglalkozások.

A miniszteriumok, a vármegyék, a katonaság, a

biróságok csak úgy öntik a szabad foglalkozások felé törekvő tömegeket.

Az azelőtt biztos, kényelmes megélhetést, megbecsülést és tekintélyt biztosító foglalkozásokból menekül aki tud, mert a megélhetés nehézségei kényszerítik erre. A kenyér, a mindennapi kenyér buktatta meg az úrifoglalkozások varázsát, aminek hatását nemcsak ebben a felső, hogy úgy mondjuk kényszerű átalakulásban látjuk, de abban is, hogy az ifjúság most a beiratkozások ide-

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter ünnepélyes fogadtatása Kalocsán, Szabóky Jenő nemzetgyűlési képviselő beszámolója alkalmából.

jén cserben hagyja a gimnáziumot, a tudományos pályákra előkészítő iskolákat, míg ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, kertészeti stb., egyszóval a gyakorlati élet számára előkészítő iskola kevésnek bizonyul.

Nagyon szomorú körülmények, nagy nemzeti tragédia sodorta a nemzetet e gyökeres változások küszöbére, a lateiner foglalkozásoktól a termelő, az alkotó munka felé.

Ha van valami vigasztaló jelenség a mai igazán reménytelen helyzetben, úgy ez a lelki átalakulás az. Mert a kivezető út az ország gyászos helyzetéből a lelki átalakuláson vezet. Ki kell vetkőznünk abból a felfogásból, hogy a legnagyobb úr a szolgabíró, aki mindenkinek parancsol. Az a legnagyobb úr, aki senkinek sem

A munkásegysületek felvonulása a miniszter érkezésénél.

parancsol, de a maga két keze és feje munkájából megél anélkül, hogy barkinek a rabszolgája lenne.

A teremtő, az alkotó szabad foglalkozások teremtik meg a szabad és független polgárok ezreit, akikről nem kell az államnak gondoskodni, sőt inkább, akik nemcsak maguk boldogulnak gazdasági téren, hanem el-tartják az államot is.

A küzdelem a mindennapi kenyérért fogja eredményezni, hogy a termelő munka felé fordul a közfigyelem s a legüríbb foglalkozás az lesz, amely a becsületes munkának a legnagyobb anyagi eredményt biztosítja s amely ennél fogva lehetővé teszi az úri megélhetést.

Lelek, világnézetek átalakulása s a kasza, kapa és kalapács nyelének a megmarkolása, a termelő munka szeretete és felkarolása: ezek az egyetlen biztos belső eszközei a nemzeti feltámadásnak, amelyektől szomszédaink semmiféle ellenséges törekvése meg nem foszthat bennünket, sőt a külföld megbecsülését, a mi függetlenségünket, erkölcsi erőink gyarapodását s nemzeti öntudatunk hatalmas emelkedését eredményezi.

Budapest, szept. 10.

DICSÓSÉG A NYUGATMAGYARORSZÁGI SZABADSÁGHARCOSOKNAK! Az erőszakos béke alapján az antant felszólított bennünket a nyugatmagyar-

országi terület kiürítésére. A magyar kormány — fegyveres ellenségektől körülvéve — nem tebeletelt mást: engedett az igazságtalan erőszaknak. A halottrabló osztrákok, akik nem szégyelik volt szövetségesüket meglopni, álnok módon eszközölte ki a kétszáz község kiürítését. Csendőreink kivonultak. Nyitva állt az út számukra. De ekkor mi történt? A prédául odadobott falvak népe fegyvert fogott szabadsága védelmére. Az osztrák vörös katonasággal együtt ugyanis kommunista csőcselék is tört be s a védtelen polgárságot fosztogatni kezdte. A bazafias borvált, magyar és németnyelvű lakosság kaszáját kiegyenesítette, fegyverét elővette s kiverte az osztrákokat. Azóta a gyáva Ausztria az antant köpenyegé alá menekült s attól kikönyörögte a szabadságukat védő községek leigázását. De nem sokáig élvezi a «bódítás»

gyümölcseit. S történjék bármi, a magyar történelem aranybelűkkel írja föl lapjaira a nyugatmagyarországi szabadságharcosok dicsőségét!

*

FÜLEKET KINYITNI!

Vármegyei urak összejöttek s pöröltek a nemzetgyűlésre. Sajnáljuk őket, mert azt hiszik, hogy a munkapártot visszabozhatják. De sok szót nem vezetgetünk rájuk. A képviselő uraknak is, akik nagy lármát csapnak az esetből s kigondoló és megtorló bizottságokat alakítanak a kanapépör elintézésére, azt ajánljuk: bagyják abba kiseded sérelmi játékaikat, mikor egészen más, nagy dolgokkal kellene törődniök. A politikusok egyes csoportjainak megrögzött betegsége kezd lenni, hogy nem hall és nem lát. Az emberek százazrei sírnak a drágaság miatt. A zsidó spekulánsok bibetetlenül fosztogatják a magyarságot. A kar-

tellek utolsó lebeletét préselik már a dolgos magyar társadalomnak. A kivíteli engedélyekkel bonatják és nagybankok gseftelnek a korgó gyomrok rovására. Nyugatmagyarországot rabolja az osztrák. S mikor ennyi baj és nyomorúság éget, ők arról beszélnek, ki legyen az úr a vármegyebázán s bogyan álljanak bosszút egy sárgacsőrű megyei szónokon, aki a nemzetgyűlést bírálta. Ez amolyan kiskirálykérdés, melytől a jó urak látása elhomályosul. Ne rágódjanak mindig ilyen sérelmi politikán. Tessék a füleket kinyitni: A nyomorúság kiabál!

MEZŐGAZDASÁG

A saanenvölgyi kecske

Írta Tóth István, gazdasági tanár.

Manapság a világ leghiresebb, legjobb kecskefajtája az igen nemes saanenvölgyi tejelőkecske, amely Svájcban, különösen a Saane és Simme folyók völgyében otthonos, ahol különben nagy kiterjedésű rétek és legelő területek vannak. Az alpesi legelők a tenger színe fölött 1200 méterre emelkednek, amelyeknek méz-

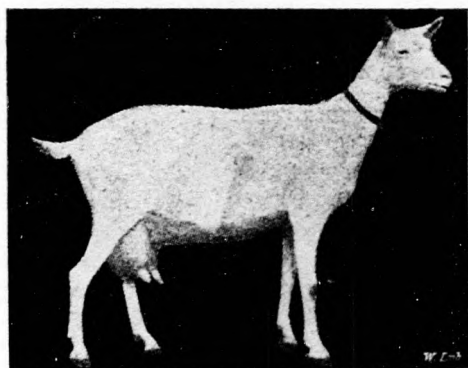

A kalocsi rokkant-telep felavatása. Balról: Várady L. Árpád kalocsi érsek az ünnepélyen kiosztja a rokkantoknak ítélt jutalom-díjakat. Jobbról: az érsek a rokkantak és azok családtagjai között.

tartalmú talaján nemcsak jó és kitűnő táphatású, hanem zamatos növényekben is gazdag takarmány terem. A legeltetést rendszerint májusban kezdik és szeptember vége felé fejezik be. Mindezek a körülmények előnyösen befolyásolták a saanenkecske erőteljes kifejlődését, de páratlan tejelő képességét is hathatósan előmozdították.

Svájcban néhány századdal Kr. előtt már fehér szarvatlan fejőskécskét tenyésztettek a kelták. A svájciak ezt a reájuk maradt keltakecskét századokon kereszt-

től pároztat-
ták minden
kiválasztás
nélkül a kül-
önléle színű
és nagyságú
szarvatlan al-
pesi kecské-
kel. Csakis
ujabban tér-
tek át a tiszta
tenyésztésre,
amikor már a
világ minden
részében vá-
sárolni kezd-
ték a kiváló-

A saanenvölgyi kecske.

saanen kecskét. Ezért átörökítő képessége egyes szak-
írók szerint nem elég hű, még nem egészen biztos.

Testalakása megfelelő és más kecskétől könnyen
megkülönböztethető. Feje nemesen formált, valamivel
hosszabb és szélesebb a homloktájékon, nemkülönb
orra is feltűnően szélesebb, mint a közönséges parlagi
kecskéé. Szája széles; szemei világosak; fülei kissé
lelógók, finom szőrűek, mozgékony és aránylag hosszúak;
fülkagylói csak gyengén szőröltek. Rendszerint buga-
fejű. Eredeti hazájában van szarvált és szarvatlan; utób-
binak előnye, hogy rendszeren jobb indulatú, sőt nagyobb
a tejhozama is mint a szarvált kecskéké. Nyaka hosszú,
de kissé nyurga. Kifejlődött állatoknál az alsó nyakélen
elül két húscsengetyű található. Törzse feltűnően hosz-
szú. Háta kissé emelkedő, görbült (pontyhátú); fara jó
széles, de kevésbé lejtős.

Végtagjai jól fejlődtek. Tögye feltűnően nagy,
mind a két fele egyformán jól fejlődött, nem lóg le

lázán, hanem feszesen felhuzódott. A fajtiszta saanen-
kecskének olyan bámulatos fejlettségű tögye van, hogy
gyakran kiállhatja a versenyt bármely fiatal tehén tö-
gyével.

Szörözetének színe fehér és ritkás, finom, puha,
simulékony, selymfényű és különböző hosszúságú. A
bakoknak dúsabb és hosszabb szörözete van. Vannak
mérsékeltlen hosszú és rövid szőrű saanen-kecské; a
rövidebb szőrűeket jobban keresik. Hazájában nemcsak
fehér, de tarka színben is előfordulnak. Nálunk a fehér
színeket többre becsülik, mert a tenyésztésben ez a
színeződés az irányadó. A tiszta fajtájú egészen fehér
és csakis a kissé sárgásba hajló szín van megengedve.
A színezett szőrűek mindig kereszteszére utalnak.

Nagy termetű, meglehetősen magas és nehéz állat.
A kifejlesztett nőstények 80—100 cm. magasságuk szok-
tak lenni. A 2—4 éves bakok súlya 60—70—100 kg.
között ingadozik; a 4 éves nőstények pedig 50—90—
100 kg. élősúlyuk. Nálunk valamivel alacsonyabb már
a magasságuk és kissé könnyebb a súlyuk is.

Tejelő képességét semmi más fajta nem mulja felül.
Az évi tejhozam az első bérányozás után rendszerint
600 l., gyakran még valamivel több; a második ellés
után 700 l., a harmadik után pedig 800—1000 l., sőt
néhánykor többre is emelkedik. Állítólag egyes állatok
évente 2000 liter tejet is megadnak, de csakis meg-
felelően bőséges takarmányozás mellett. Más szóval,
naponta 2—3 l., de friss fejős korukban 5 l., tejet is
szolgáltatók és 8—10 hónapig fejhető. Teje nagyon
jóízű, de nem olyan zsíros, mint a hegyi, vagy a hazai,
ú. n. parlagi kecskéké; zsírtartalma a legeltetés és az
istállózás szerint 3—8% között ingadozik. Tejéből izle-
tes sajtot is készíthetünk. Husával is hasznosít, de bőrét
és fehér szőrét is szívesen vásárolják a szücsök és pok-
róckészítők.

A nőstény nagyon termékeny. Rendszeren kettős, sőt
hármás ikreket is ellik. Elég könnyen honosul, de igé-
nyes állat. Ezért igen sok helyen nem vált be a kívánt
mértékben. Visszafejlődése elég gyakran előfordul. De
félelmetes ellensége a tüdőgyulladás is. Mindazonáltal
nagy elterjedését kiváló tejelő képességének köszönheti.
Hazánkba is behozták és nemcsak a szegény emberek
tartják, de már néhány uradalomban is tenyésztik. A
saanenvölgyi kecskebakot visszafejlődött parlagi kecs-
kéink javítására, vérfelfrissítésére különös előnnyel alkal-

Nemesített ricinus bemutatása.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter látogatása a kalocsai növény- és magnesítő kísérleti telepen.

Nemesített paprika bemutatása.

mazhatjuk, mert jó tulajdonságait: kiváló tejelő képességét, nagy termetét és szép, formás testalkatát eredményesen örökíti át keresztezési származékaira.

Vannak még barna, sőt fekete saanenkecskék is. Utóbbiakat tulajdonképpen az ú. n. frutigi kecskéhez sorolják. Jóságban azonban egyenlők a fehér szőrűekkel, amit a szabályszerűen megtartott próbafejések is határozottan bizonyítanak. Németországban Lipcse környékén is tartanak őzbarna saanen-kecskéket.

a szőlő frissen való eltartására. Franciaországban félig a föld alá sülyesztett s szalmával fedett kunyhóban helyezik el a télire való szőlőt. A kunyhó két ellentétes végén szellőztetés céljából ajtók vannak; őszei, hűvös éjszeleken az ajtók nyitva maradnak, hogy a hús levegő a helyiséget jól átjárhassa, nappalra azonban az ajtókat bezárják. Csak ha túlmelegek az őszi éjszelek, akkor fordul elő, hogy a páratelt kunyhókban a szőlő rothadásnak indul, egyébként igen soká, tavaszig is eltartható e kezdetleges módon.

A szőlőnek télire való eltartása

Irta Neuberger Ferenc dr., gazdasági akadémiai tanár.

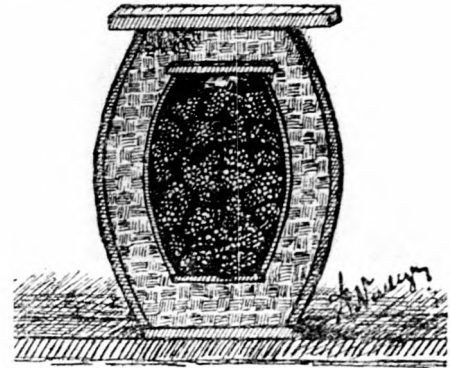
Szünet idején száz és ezerszámra mennek ki Magyarországból a friss, asztali csemegének való szőlővel telt vonatok olyan országokba, ahol szőlő nem terem. Ily alakban a szőlő sokkal jobban értékesíthető, mint bornak feldolgozva. A legnagyobb árat azonban úgy tudjuk elérni, ha csemegeszőlőt oly időben tudunk a piacra vinni, midőn idénye már elmúlt; valóságos luxusárat pedig akkor kapunk érte, ha karácsonyig, esetleg husvétig sikerült a szőlőt lehetőleg friss állapotban eltartani.

A szőlő eltartásában főleg két tényező játszik nagy szerepet: a száraz levegő vagy az alacsony hőmérséklet, vagy pedig mindkettő együttesen.

Ha a szőlőfürtöket zsinórra fűzve száraz szobában felaggatjuk, mint ezt faluhelyen kiterjedten alkalmazzák, a szőlő soká eláll, különösen, ha az őszi nem nagyon meleg; mindazonáltal az így eltett szőlő szemei hovatovább összeaszának s karácsonyra már inkább mazsolára, mint szőlőre emlékeztetnek.

Ha ezzel szemben az alacsony hőmérsékletet használjuk a szőlő eltartására, a szőlő még nedves levegőben is duzzadtan, összeaszás nélkül eláll s még karácsonykor is úgy kerülhet az asztalra, mintha most vágták volna le a tőkéről.

Öntudatalanul is az alacsony hőmérsékletet használjuk konzerválásra, ha a szőlőfürtöket az ablakok közé aggatjuk. A nagy hidegek beálltáig a hely igen alkalmas

A szőlő télire való eltevése hordóban.

Legbiztosabban a legtávolabbi eltartható a szőlő külön e célra épített hűtőházakban, melyekben a szőlő állandóan 0—1°C közti hőmérsékleten tartható; még kosarakba csomagolva is jól eláll itt a szőlő minden rothadás nélkül. Az ily berendezés azonban nagyon költséges s csak nagy üzemben, főleg szövetkezeti alapon fizeti magát ki. Lehet azonban a szőlőt ugyanolyan elv alapján — t. i., hogy 0—1°C hőn tartjuk el — ha kisebb mennyiségben is, egyszerű és olcsó berendezéssel eltartani.

Szüretkor s legszebb csemegeszőlő fürtöket kiválogatjuk és szellős helyen elraktározunk. Itt maradnak mindaddig, míg az első fagyok be nem köszöntenek, mire szüret után rendszeren nem soká kell várunk. Amint ez bekövetkezik, két hordót, melyeknek irtaltalma körül-

A miniszter kíséretével a fajsi új paprikalom felavatásán.

belül úgy aránylik egymáshoz, mint 2 : 5, néhány éjjelre kitesszük a fagyra, hogy a hideg azok fáját teljesen átjárhassa. Ennek megtörténte után a kisebbik hordót színültik megtöltjük szőlővel, melynek hőfoka ez időben nem lesz sokkal magasabb az 1° C-nál. A megtöltés úgy történjék, hogy a fűtők szorosán egymás mellé kerüljenek, léggel telt üreg ne igen maradjon közöttük. Ha ez megtörtént, elővesszük a nagyobbik hordót, alját 2—3 tenyérről magasságban megtöltjük valami rossz hővezető anyaggal — hamuval, kőszénalakkal vagy mohával — melyet előzőleg a hordókhöz hasonlóan lehűtöttünk. Most a nagy hordó alján levő hamurétegre ráállítjuk a szőlővel telt kisebb hordót, a két hordó közötti űrt kitöltjük a rossz hővezetővel, majd a kis hordót jól záró deszkával lefedve ugyanez anyaggal vagyis hamuval színültig töltjük a nagy hordót, melyet szintén lefedünk. A hordókat az egész télen át nyugodt lélekkel akár a szabadban hagyhatjuk, jobb azonban hűvös kamarában vagy előpincében elhelyezni; a szőlő meg nem romlik, eláll egész frissen tavaszig is és husvétkor keresett drága csemegét fog szolgáltatni.

HÁZIÁLLATAINK SZAPORASÁGA. A kanca rendszerint egy csikót hoz a világra. Ikreket a ló ritkán szül; eddigi megállapítások szerint némely ménesben minden 200—300, másutt 600—700 kanca ellik két csikót egyszerre. Az ikerszülésre hajlamos kancáknál néha, de aránylag ritkán, megismétlődik e túlságos szaporaság. Így a híres trakehni ménes törzskönyvei szerint 1297 anyakanca közül 136 ellett ikreket s közülük az ikerszülés csak 11-nél ismétlődött meg.

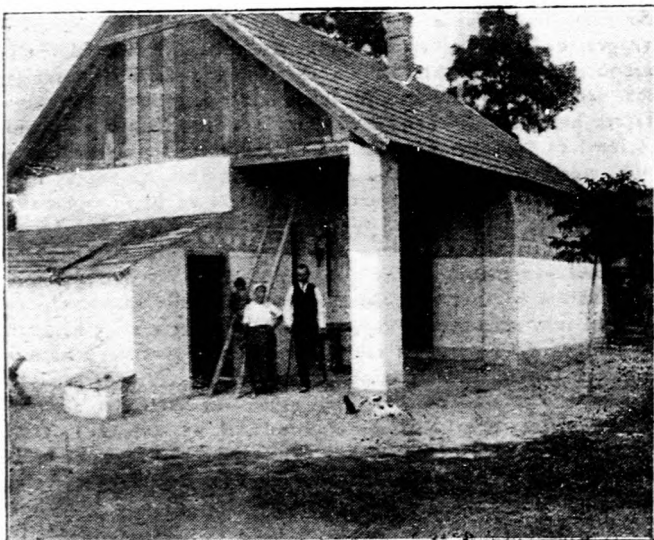
Svájcban egy kanca egy alkalommal három csikót hozott a világra, de közülök kettő életképtelen volt. A tehén felülmúlja szaporaságban a lovat. Itt az elléseknek 1—2%-a ikerszülés, másrészt számos oly esetről lehet olvasni, mikor tehén egyszerre három, ritkábban négy életképes borjút hoz a világra. A lónál és tehénnél nem örül a gazda e túlságos szaporaságnak, mert az ivadékok rendszerint csenevész, gyengék, másrészt a különvarú szarvasmarhaikre közül az űszőborjú majdnem mindig terméketlen. A juhnál a szaporaság újszólóiván fajtajelleg; merinonál ritka az ikerelés, rackánál és angol juhoknál gyakoribb. A fric juh rendszerint ikreket, sőt sokszor három bárányt szül. Mindezeket felülmúlja szaporaságban a kínai juh, mely évente kétszer ellik s egyszerre 2—5 bárányt. A kecskék 75%-a ikreket szül; ritkaság az egyes vagy hátrmas gödölye (14%). Vannak azonban oly feljegyzések is, melyek szerint egy anyakecske egyszerre négy, sőt hat életerős gödölyének adott életet. Előfordul kecskénél az évente kétszeri ellés is. A sertés kétségkívül a legszaporább nagyobb háziállataink közül. Az oly kecske, mely ötnél kevesebbet malacozik, nem felel meg igényeinknek. A mongolica 5—6, a yorkshire és más angol hússertések 8—12, sőt egyes egyedek egyszerre 18—20—22 malacot szüli. Legszaporább a lapálysertés. A sertés is kétszer hoz évente ivadékokat.

A NYULAK NÁTHÁJA. A nyulak náthája sokkal veszedelmesebb betegség, mint neve után az ember gyanítaná. Eleinte csak orrfolyás, tüszögés jelzi a betegség jelenlétét, később azonban láz, mellhártyagyulladás, bőr alatti tályogok stb. is léphetnek fel. Minthogy a betegséget baktériumok okozzák és a baktériumokat a beszáradt orrváladék útján a takarmány, az ápolók kezei átvihetik a még egészségesekre is, arra kell súlyt helyezni, hogy tenyésztünk befertőzését elkerüljük, mit idegen állatok 14 napi vesztégzárásával érünk el, már fellépett betegség esetén pedig a betegeket gondosan különítsük el az egészségesektől, vagy öljük le, a ketrecek pedig fertőtlenítsük alaposan, frissen oltott mésszel vagy kreolinnal, formalinnal stb.

LOMBSZÉNA. Takarmányszük esztendőben erdős vidékeken sok tenyésztő gyűjt lombszénát. Normális viszonyok közt nem szokás etetni, mert nagyon sok munkába kerül gyűjtése. Ha azonban a munkaerő nem túlságos drága, másrészt nagyértékű állatainkat bármely áron meg akarjuk menteni az

A miniszter kíséretével a kalocsai temetőben az ellenforradalom vértanúinak sírjainál.

A legtisztább és csinosabb karban tartott, első díjjal kitüntetett rokkantház, Böjtös Jánosné otthona.

éhenpusztulástól, akkor indokolt és helyes lombszénát gyűjteni. E célból szeptember hó folyamán az esti vagy hajnali órákban vágjuk le a lombfák (olv. később!) fiatal gallyjait, kössük kévébe és szárítsuk meg lehetőleg árnyékos helyen. A téli takarmányozás idején pedig majd bontsuk fel a kévéket és így rakjuk állataink jászlába. Az állatok, ló, úgy mint marha és juh, szívesen lerágják a gallyakról nemcsak a leveleket, hanem a vékonyabb ágakat is és velük oly jól táplálkoznak, mint a legjobban sikerült réti szénával. Lombszéná gyűjthető ily úton a köris-, juhar-,ogyoró-, fűz-, cser-, tölgy- és bükkfáról.

AZ IDŐJÁRÁS HATASA A SZÁLAS TAKARMÁNY ÖSSZETÉTELÉRE. A növények tudvalevőleg részben a levegőből, részben a talajból veszik azon anyagokat, melyekből a szervezetüket felépítik. A levegőből veszik fel a szénsavat,

melyből a szénhidrátokat (cukor, keményítő stb.) képezik. A talaj nyújtja a vizet, a nitrogén stb. tartalmú sókat. A szén-sav a levelek által vétetik fel, de csak napfény jelenlétében; tehát a keményítő és cukorképzéshez napfény és meleg kell. Az ásványi tápsókat a talaj szolgáltatja; a felvétel azonban csak akkor sikerül, ha elegendő víz van a talajban. Meleg, állandóan napos, száraz időjárás esetén tehát a kulturnövények cukor- vagy keményítőtartalma nagyobb lesz, mint hűvös, borús nyári időjárás után. Számítalan vizsgálattal megállapították azt, hogy napos, meleg nyár után a széna sokkal több szerves tápanyagot tartalmazott. Épen így van ez a többi takarmány-, gumós- stb. növényekkel is. Meleg és napos időben tehát jobb összetételű és táplálóbb takarmány terem. Baj csak az, hogy az ilyen meleg, napos időjárás rendszerint csapadékhiánnyal van összekötve, már pedig szárazság esetén csekély a termés. A termelt takarmány tehát jó, de kevés. Sőt a szárazságban termelt takarmánynak van egy más hibája is. Minthogy a növények csak vízben oldott tápanyagokat képesek felvenni és testük kiépítésére fordítani, kevés talajvíz, azaz szárazság esetén kevés talajso vándorol beléjük. Így azon takarmánynövények, melyek száraz időjárás mellett fejlődnek, kevés ásványi tápanyagot tartalmaznak. Innen van az, hogy száraz évek után a növendéállatoknál sokkal gyakoribbak a csontporhanyósság esetei, mint különben és ez tudvalevőleg a takarmány foszforsavas mézhányának következménye.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS: *Osztálysorsjegyet hol vásárolhatok? (N. G. Nagyatád.)* — **FELELET:** Sok bankház foglalkozik sorsjegyarústással. Közzöljük ezek közül három közismert sorsjegyarústó címét: Beifeld József bankháza, Károly-körút 1. Török A. és Társa, Szervita-tér, Dörge bankház, Kossuth Lajos-utca.

KÉRDÉS: *Szentiványi Szász Tibamér «Kozmetika» című könyve mennyibe kerül és hol szerezhető be? (Sz. M.)* — **FELELET:** Minden könyvet beszerezhet kiadóhivatalunk útján. A kéredezett könyv ára 107 K 80 fillér. Ezenkívül a portóköltséget is fizetni kell.

KÉRDÉS. *Rétem vadvizet, hogyan tudnám azt jó kaszálóvá átalakítani. (Cs. I. Dombrád.)* — **FELELET,** Rétyét alagsóvezéssel lehet megjavítani. Ezáltal a savanyúfűvek is el fognak maradni. Felszántva és fűmagkeverékkel bevetve elsőrendű kaszálóvá lehet átalakítani. Az alagsóvezetés ügyében forduljon a helyéhez legközelebb eső állami kulturmérnöki hivatalhoz ahol bővebb felvilágosítást nyerhet

KÉRDÉS. *Sertléseim számarokbőségben vannak, tavasz óta és hidegben visszamaradnak, mivel segítek rajtuk? (U. S. Újfehértó.)* — **FELELET.** A baj okát csak helyszíni szemle útján lehet megállapítani és így az ellene való védekezést is csak állatorvosi szemle útján lehetne ajánlani. Forduljon azért a helybeli állatorvoshoz.

A kalocsai rokkanttelep (58 házzal) ünnepélyes felavatása. A telep egy utcája, előtérben a telep iskolája és kápolnája.

A szerbek rombolása Pécsen. A «felszabadítók» elvitték a kifosztott lakosság otthonából az ajtó- és ablakrámkákat, sőt a tüzhelyet is teljesen szétdúlták a legtöbb helyen.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A KORMÁNYZÓ MEGTEKINTETTE A GYÓGYNÖVÉNY-KIÁLLÍTÁST. Horthy Miklós kormányzó az elmúlt napokban megjelent a gyógy- és háziipari kiállításon. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, Mayer János államtitkár és Gál Endre volt államtitkár fogadta a magas vendéget. A miniszter fogadóbeszédében rámutatott arra, hogy a magyar nép teremtmereje évi negyvenmillió korona forgalmat tudott elérni az úlszáraz termő növényekből. A kormányzó a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte végig a szép kiállítást.

FELAVATTÁK A KALOCSAI ROKKANT-TELEPET. A kalocsai rokkanttelep avató ünnepsége augusztus 28-án zajlott le. Az egyházi szertartást Révay Tibor kanonok végezte. Ezután kiosztották a rokkantak között a jutalomdíjakat és a kalocsai gépgyár évi nyereségének tíz százalékát. Az ünnepségen először Ruffy Pál államtitkár mondott beszédet Bernolák népjóléti miniszter képviselőjében, utána Várady L. Árpád érsek, majd Polkó Szendner miniszteri tanácsos, végül pedig Ubrik György volt katoná, a rokkantak nevében. Az avató ünnepségét több képben mutatjuk be olvasóinknak.

FŐESPERESVÁLASZTÁS A DEBRECENI EVANGÉLIKUS EGYHÁZMEGYÉBEN. A debreceni evangélikus egyházmegye főesperesévé Paulik János nyíregyházi lelkészt, a magyarországi evangélikus lelkészek egyesületének az elnökét választották.

NYUGATMAGYARORSZÁG EGY RÉSZÉT BIZTOSÍTÉKKÉPEN VISSZATARTJUK. A magyar kormány a trianoni béke határozataihoz hiven hajlandó Nyugatmagyarországnak azt a részét, amelyet az ántánt Ausztriának ítél, kiűriteni és az országrész katonai kiűritését már befejezte, de a csendőrségnek és a vámbőrségnek a terület kisebb részéről való visszavonását ideiglenesen felfüggesztette, mert az osztrák kormánnyal szemben még követeléseink állanak fenn, amelyet a trianoni békeszerződés részünkre biztosít. Ilyen követelések az állami javak megőrzése az átvételnél és a nyugdíjkérdések rendezése. Mivel az osztrák kormány mai helyzetében a magyar kormány nem látta biztosítottak a szóbanforgó 3 és félmilliárd korona összeget, arra az álláspontra helyezkedett, hogy amíg ezeket a kérdéseket nem rendezik, a még ki nem űritett helységeket megszállva tartja. A magyar kormány nagy súlyt vet arra, hogy Nyugatmagyarország területéről az idegen illetőségű egyéneket eltávolítsa. E célból a magyar katonaság a soproni ántánt ellenőrző-bizottság bejegyzésével ideiglenesen visszavonult Sopronba, hogy az idegen illetőségűek eltávolításánál a hatóság rendelkezésére álljon. Az osztrákok részére átadott terület lakossága a bevonuló osztrák csendőrséget több helyütt megtámadta és a lakosság fegyveres ellenállása miatt a csendőrök kénytelenek voltak visszavonulni. Ausztria már arra gondolt, hogy a megszállást katonai erővel hajtja végre, de az ántánt bécsi követei ezt megtiltották. Nyugatmagyarország lakossága különben nagy lömegekben menekül és a magyar hatóságoktól kér védelmet a gazdátlanul maradt területen garázdálkodó bécsi kommunista bandákkal szemben. Jellemző, hogy az osztrákok rémületükben a jogainak védelmére kelő fegyveres lakosságban mindenütt magyar csapatokat pillantanak meg. Az utóbbi napokban az osztrákok megkezdték előnyomulásukat és a megszállt rész polgári kormányzója ideiglenesen Nagymartonbirtó fölé székelyét.

Különbéke

*Fecskemadár, ha elrepülsz túl a tengereken,
Csicseregd el, mily árva lett szép magyar nemzetem.
Vidd el a sok síró magyar gyászos üzenetét,
Amerika minden fia hadd hallja keservét.*

*Repülj, repülj fecskemadár túl a tengereken,
Csicseregd, hogy segítséget kér magyar nemzetem.
Megyek, megyek, mint a vihar, türelem magyarok!
Amerika fiaitól különbékét hozok!*

*Halljátok magyar véreim, mit dalol a madár,
Mi mostoha sorsunkra is van kitűzve balár.
Fecskemadár majd visszajő, biztatok magyarok!
Kiderül még gyászunk éje, leszünk még boldogok!*

Kövér Balázs.

ALÁÍRTÁK AZ AMERIKAI MAGYAR BÉKÉT.

A békeszerződést az amerikai követség palotájában az elmúlt hét kedden délután 6 órakor írták alá Amerika részéről Ulysses Grandsmith amerikai megbízott, magyar részről Bánffy Miklós gróf külügyminiszter. Az aláírás után Grandsmith megbízott szívélyes szavakban örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar és amerikai nemzet között a béke megkötött. Bánffy Miklós gróf válaszában a megbízott üdvözlő szavait megköszönve, azon véleményének adott kifejezést, hogy a két nemzet között a máris fennálló barátságos viszony mind szorosabbá fog fejlődni.

KOMMUNISTA PUCSOT TERVEZTEK BUDAPESTEN BARANYA MEGSZÁLLÁSA IDEJÉN. A budapesti rendőrség nagyarányú kommunista összeesküvést lelemezett le. Totb István, Hoffmann György és Kertész János munkások ugyanis külföldi pénz segítségével kommunista pártot alakítottak. A szervezkedés mind nagyobb méreteket öltött. A rendőrség bizalmas uton értesült, hogy egy délután a Kálvária-téren jönnek össze a kommunisták. Detektívek mentek ki s mikor mind együtt voltak, leigazoltatták valamennyiüket s ily módon mintegy ötvenhat embert fogtak le és szállították be a főkapitányságra. A meg-ejtett házkutatások alkalmával egy alapszabályt találtak, melynek első pontja a proletárdiktatura visszaállítása és köztársaságnak Károlyi Mihály gróf elnöklele alatt való kiküldtása. Terüük az volt, hogy mikor Baranyát a magyarság vissza akarja venni, ez ellen az ottani kommunista szervezet fellázad, ami azt eredményezné, hogy az ellenállás letörésére Budapestről is elküldik a katonaságot, így a fődörös fegyveres erők megyengülnek, ebben a pillanatban a szervezet tagjai a hatalmat magukhoz ragadják.

Jelenet a pécsi keresztény sajtóünnepélyről.

A Vasárnap új elbeszélése.

Jelen számunkban befejeztük *«Az 518-as vonat»* című érdekes történetet.

A *Vasárnap* következő számában új elbeszélés közlését kezdjük meg. Az elbeszélést egyik nagyháti, hajdúmezei munkatársunk,

Tárnai István

írta.

A *Vasárnap* szerkesztősége arra törekszik, hogy lapjának hasábjain helyet biztosítson azoknak, kik szorgalommal, tehetséggel megáldva, irodalmi értékű munkát tudnak nyújtani és új magyar tehetségeket állítsanak a nyilvánosság elé. Meg vagyunk győződve, hogy *Tárnai István* elbeszélése, amelynek címe:

„Szivárvány”

olvasóink körében a legnagyobb megértésre és tetszésre fog találni.

Az elbeszélésben mindenki gyönyörködni fog, mert a magyar nép lelkét tükrözteti vissza. A magyar lélek pedig szép, mint az esthajnali csillag. Ki ismerné ezt jobban, mint az, aki maga is a falu kunyhóját vallja otthonának, az akáccsal szegélyezett utat, a piros tetős templomot, a kertvégi patakot vallja *«a mi falunknak»*. A falu egyszerű fia látta meg a nép lelkében felcsillanó szépségeket a *«Szivárványban»*.

Tárnai István elbeszélésében mint tisztalelkű művész, valóban a szivárványt, az engesztelődés, a szűk élet szivárványszíneit viszi az elborult lelkekbe.

A *«Szivárvány»* nemcsak megkapóan érdekes, hanem emellett tanulságos, nevelő hatású hasznos munka is.

A *«Szivárványt»* számos képpel tarkítottuk, amelyek az elbeszélést, azt hisszük, még vonzóbbá fogják tenni. A képeket *Gebhardt Tibor* rajzolóművész készítette.

HÓSI HALOTTAK EMLÉKE. A hazafiasság nagyszerű ünnepe játszódott le múlt vasárnap *Nagyécs-falu* győrmezei községben. *Hetvenöt magyar vitéznek emeltek emléket, akik a háborúban hősi halált haltak.* Az ünnepélyen részt vett *Fesler Antal* megyéspüspök, *Bárdos Remig* pannonhalmi főapát, *Darányi* főispán és *sokorópáthai Szabó István* nemzetgyűlési képviselő. Az emlékmű előtt a püspök tábortartó misét tartott, majd *Halász István* győri teológiai tanár mondott szentbeszédet. Az emlékmű felirata a következő: *«Nagyécs-falu és Nagyécsbegy községeiből a világháborúban elesett hősök emlékére állították a községekből Amerikába szakadt magyar testvéreink».*

MEGINDULT A TELJES SZEMÉLY- ÉS ÁRÚ-FORGALOM JUGOSZLÁVIAVAL. A belgrád-prágai expresszen kívül már Szeged és Szabadka között is közlekedik Magyarország és Jugoszlávia között a vonat. A szabadkai új határ-állomás Röske helyett *Kamaraserdőn* van. A magyar személyzet Horgosig kíséri a vonatot. A teljes személy- és áruforgalom zavartalan felvétele ismét megindult. A kiűrtett baranyai terület és Jugoszlávia között a vasúti forgalom egyelőre szünetel.

PÉTER SZERB KIRÁLY MÉREG ÁLTAL HALT MEG? A *nürnbergi Fränkischer Kurir* Péter szerb királyról halála alkalmából azt írja, hogy *Péter király nem halt meg természetes halállal, hanem megmérgezték.* A lap Péter királyt tartja a háború egyetlen okozójának és megállapítja, hogy *«ez a vég mellő volt Péterhez, mert ő is gyilkosság útján jutott a trónra.»*

A NEMZETKÖZI NÉPJOGI KONGRESSZUS ELISMERTE A FELVIDÉK ÖNRENDELKEZÉSI JOGÁT. A nemzetközi népjogi kongresszus egyhangulag elfogadta *Christian dr.* előadó indítványát, amelyet a *Dvorcsák* elnöklele alatt álló bizottságnak nyújtottak be és amely szerint a népszövetség, amikor elismeri a től követelések jogosságát, elismeri egyúttal azt is, hogy a Felvidék lakossága szabadon dönthet saját sorsáról.

HALÁLRA ÍTÉLTÉK A SZENTENDREI ELLENFORRADALOM LEVERŐJÉT. A budapesti katonai törvényszék négy napos tárgyalás után *Novák Kálmán* törzsőrmestert, a szentendrei ellenforradalom leverőjét gyilkosságban való bűnrészesség és felségárulás miatt kötél általi halálra ítélte.

HEGEDÜS LÓRÁNTOT NÉMET PÉNZÜGYI DIKTÁTORNAK AJÁNLJÁK. Egyik svéd pénzügyi szaklap írja: Németországot csak a pénzügyi diktatura mentheti meg a pénzügyi nehézségektől. Ezt azonban két külföldi szakember tudná csak keresztül vinni, még pedig vagy az angol *Keynes*, vagy pedig a magyar *Hegedüs*. A lap még megjegyzi, hogy pénzügyi diktatura nélkül a következő évszázadokban elveszti nagyhatalmi állását és gyarmattá süllyed Németország.

NEMZETKÖZI ALKOHOLELLENES KONGRESSZUS. A *lausannei* nemzetközi alkoholelles kongresszuson huszont állam kiküldöttjei vettek részt. A magyar kormány megbízásából *Kovács J. István* nemzetgyűlési képviselő jelent meg. *Kovács* beszámolt az ugyanakkor ott megtartott Kékkereszt-Szövetség nemzetközi intéző-bizottsági ülésén a magyar Kékkereszt-Egyesület nehézségeiről is. A nemzetközi szervezet elhatározta, hogy jövőben a magyar és belga alkoholelles egyesületeket — melyeket a háború leginkább sújtott — támogatni és segíyezni fogja.

A SZÖVETSÉGGŐZI BIZOTTSÁG HATÁRJAVÍTÁSOKAT KÖVETEL A JUGOSZLÁVOKTÓL MAGYARORSZÁG JAVÁRA. A *Jugoszlávia és Magyarország közötti batar rendezésére kiküldött szövetségközi bizottság Magyarország javára batar megváltoztatásokat követelt.* A belgrádi minisztertanács elhatározta, hogy ragaszkodik a trianoni békeszerződés legszigorúbb végrehajtásához.

HALÁLRA ÍTÉLTÉK FERRY OSZKÁR ALTÁBORNAGY ÉS VÉRTANÚTÁRSAI ÁRULÓJÁT. A budapesti katonai törvényszék több napon át tartó zárt tárgyalás után *Ferry Oszkár* csendőraltábornagy és társai halálának okozásával vádolt *Zagyai József* csendőrtiszthelyettes és *Gencsy Arnold* nyugalmazott csendőrezredes előtt kihirdette az ítéletet. A katonai bíróság gonosz cselekmény által elkövetett különösen súlyos nyilvános erőszakoskodás büntette miatt *lefokozására, a csendőrség kötelekéből való elbocsátás és a nemzeti hadseregből való kicserélés mellett Zagyai Józsefet kötél általi halálra ítélte. Gencsy Arnold alezredest a zendülés vádjára alól felmentette a bíróság.*

ERZBERGER MEGGYILKOLÁSA VÉRES ZAVAROKAT IDÉZETT ELŐ NÉMETORSZÁGBAN. *Erzbergernek, a németországi katolikus centumpárt egyik vezérének meggyilkolása súlyos belső zavarokat idézett elő Németországban.* A baloldali pártok a német köztársaság ellen intézett merényletnek tartják *Erzberger* meggyilkolását és a kormányt akarják venni, hogy véget vessenek a monarchista pártok agitációjának. A szocialisták fellépése már *vörös összeütközésekre* vezetett. *Potsdamban* ugyanis vasárnap a tannenbergi csata évfordulóján a német nemzeti párt hazafias ünnepet akart rendezni, de a szocialista munkásság ellepte a gyűlés színhelyét, sőt erőszakkal el akart távolítani egy nemzeti szízlőt, mi-e a rendőrség sortűzrel adott és a tüntetés több résztvevőjét agyonlőtte.

ÚJ MAGYAR PÁRT A FELVIDÉKEN. A Felvidéken új magyar párt alakul, melynek neve *«A Felvidék polgári pártja».* A párt követeli, hogy a *köztársaság elnökét korlátlan népszavazással válasszák, hogy a mai parlamentet újjászervezzék, hogy gazdasági szakembereket nyerjenek meg a parlamenti munka számára. A törvényjavaslatokat terjesszék jóváhagyás végett a választók elé. Követelik továbbá a katonarendszer bevezetését, külön kisebbségi minisztérium megalakítását.*

MEGNYILT A CSOMAGFORGALOM A BALKÁN ÁLLAMOKKAL. Szeptember hó elsejével a csomagforgalom a jugoszláv királysággal, úgyszintén Bulgáriával és Görögországgal megnyilt. A díjszabás a postahivataloknál tudható meg.

Szeptember 4-én a keresztény sajtónap propagandaünnepélyt rendezett Pécsen. Képünk az ünnepély egyik jelenetét örökíti meg, az «Új Barazda», a kiszagdák és földművesek napilapja virágokkal díszített táblája körül.

ZÁGRÁBBAN ÚJABB MERÉNYLETEKRE KÉSZÜLTEK. Néhány nap előtt egy délszláv fiatalembert tartóztattak le Prágában. Azt mesélte, hogy Zágrábban több fekete álarcos ember kereste fel, azzal a megbizással, hogy a szerb trónörökösöt, a mostani *Sándor* királyt gyilkolja meg és erre a célra 45.000 dinárt adtak át neki. Mikor pár nappal utóbb *Sándor* bevonult Zágrába, visszaríadt szándékából és az összeesküvők elől Csehországba menekült. A katonai rendőrség egyébként több fiatalember összeesküvését fedezte fel, melynek célja az lett volna, hogy *Péter király temetésének alkalmával a belügyminisztert meggyilkolják.*

A HINDUK SZENT HÁBORÚT INDÍTANAK EURÓPA ELLEN. A kalkuttai lázadó bennszülöttek és az angol csapatok között utcai harcok folynak. A város közepén barrikádokat emeltek. *Hindu papok nyilvánosan szónokolnak az európaiak ellen.* Az indiai alkirály Kalkuttában és Bombayban szigorított ostromállapotot hirdetett ki. *A bennszülöttek hét tartományban kibírdették a szent háborút Európa ellen.*

MAGYAR LISZTÉRT CSEH SZENET KAPUNK. A megújított cseh-magyar kereskedelmi egyezményben Csehország számára 3000 vagon magyar liszt szállítására nézve egyeztek meg, amiért Csehország tízezer vagon kőszentet (ebből 6000 vagon gázszen) szállít Magyarországnak.

A BOLGÁROK NÉPGYŰLÉST TARTOTTAK A LEFEGYVERZÉS ELLEN. Szófiában nagy népgyűlés volt a hadsereg lefegyverzése ügyében. A szónokok hangoztatták, hogy az ország belső békéje érdekében feltétlenül szükség van hadseregnek. *A lefegyverzés a szomszédokat arra fogja csábítani, hogy Bulgária szabadsága ellen törjenek.* Minthogy önkéntesen senki sem áll be katonáskodni, ezért a lefegyverzés rendkívül sújtja a bolgár népet. A gyűlés elhatározta, hogy felhívással fordul a civilizált népek közvéleményéhez, támogatásukat kérve abban az irányban, hogy a bolgár néppel emberesebben bánjanak el.

AZ IREK ÁLLAMSZÖVETSÉGET KIVÁNNAK ÖNKORMÁNYZATTAL. *De Valera* és hívei nem járulnak hozzá, hogy Írország koronagyarmat legyen, hanem azt javasolják, hogy Írország és Anglia között *perszonáluniós alapon államszövetséget létesítsenek.* Olyanféle kettős monarchiára gondolnak, aminő Ausztria-Magyarország volt, még pedig olyanformán, hogy az államszövetség keretén belül Írország teljes önkormányzatba jusson.

AZ 518-AS VONAT

Történet az amerikai erdőégések
idejéből

IRTA: W. BERDROW.

(10. folytatás)

Ekkor gyors tűzsugár tört ki a kocsiból és a fehér alak mozdulatlanul maradt a kerekek mellett.

Most előhőmpölygött a lángtenger és a fenyőfák eltűntek a tűzben. Az erdő kétszáz lépésnyire volt a tó partjától. Sárga tűzcsóvák sutorogtak szerte, nehéz felhők terültek a víz színére és a menekülők mélyebbre és mélyebbre gázoltak a vízbe.

Letépték magukról ruhájukat, hogy a nedves szövettel megvédjék fejüket s lehetőleg minél többször víz alá merültek.

Hartford és Smith szünetlenül örködött azon, hogy a gyermekek be ne fulladjanak a vízbe, miközben enyhülést kerestek a maró füst ellen. Még így is, vízben állva is tűrhetetlen volt a hőség. Kínos percek voltak ezek, mert a lángtenger csak nem akart elapadni. Most már a vonat is hatalmas lángokkal égett. A mozdony rég eltűnt szem elől: leher, hogy akadályba ütközve, kisiklott, vagy pedig szétrobbant roncsai apró darabokban szóródtak el a zsarátnokra.

Köröskörül csak a rótes tűz s a nagy pelyhekben szállingózó korom. Húsz percig tartott az egész. Húsz perc multán az erdőt fölfalta a vöröskakas; jóllakva, odább vonult és forró, nyomasztó, halálos csönd maradt a nyomában vissza.

És ekkor, amikor már bizonyos volt a menekülés és a halálos félelmeket kiállt Mary végre egy csöppet megnyugtathatta magát, hogy szeleburdi tervével nem pusztította el két kis testvére, a saját maga és kedvese életét, aki nem törődve a halálos veszedelemmel, érterohant a pokol torkába, kormosan és lucskosan, derékig a vízben rávetette kérdő, riadt szemét Smithre, aki nem kevésbé szánalmas állapotban volt.

Smith komoran megrázta fejét.

— Nem egyeznek bele, — mondotta félig hangosan.

— Az öregről van szó, úgy-e? — vetette közbe Hartford és belemerült a vízbe. Amikor ismét fölszínre került, ránevetett a fiatalokra.

— Asszony, — szólt a feleségéhez — mit gondolsz, csakugyan nem egyeznének belé utólag öreg barátaink?

Hartfordné nehezen szuszogott és lihegve kérdezte:

— Mibe, miről van szó?

Hartford felelet helyett megfogta Mary és Smith kezét és összefonta ujjait.

— Arról van szó, mi, fiatalember? Olgers Mary és... Hogy is hívják magát?

— Smith vagyok, John Smith, Olgers üzletvezetője, állásom szerény és Mister Olgers nem hajlandó várni, míg valamikor önállósíthatom magam, pedig Mary...

— Hát én vállalom a felelőséget, legyetek nyugodtak gyermekeim, — szólt most Hartfordné és vizes kezével megsimogatta Mary arcát. — Csokoljátok meg egymást hamar. Olgersné barátnőm nevében beszéltek.

Maryt Mister Smith viszi vissza szüleinek és magának. Majd férjéhez fordult:

— Te bezzeg annak idején nem rohantál értem tűzbe, pedig valami ilyesmit állítottál, ha jól emlékszem.

Hartford válaszolni akart, de szava vízbe fult. A két kicsi, megértve miről van szó, a menekülés és az eljegyzés öröme olyan paskolást vitt véghez a vízben, hogy a záportól elakadt mindnyájuk szava. Smith azonban fölhasználta az alkalmat és az általános nyöszörgés, krákogás közepette, megcsókolta a kacagó Maryt.

— Hanem már most kifelé a vízből! — vezényelte Hartford. Kövessük a többieket.

A hilibeyi menekültek csakugyan kifelé iparkodtak a tóból. A tűz elvonult. Szánalmas, elcsigázott alakok vánszorogtak a parton és a mi kis társaságunkon kívül, aligha volt még valakinek jökedve.

Az út egyelőre minden irányban el volt zárva. Forró hamú, parázsló fatörzsek mindenfelé. Várni kellett legalább addig, míg kihűlnek a vöröskakas nyomai. Abban állapotok meg, hogy reggelfelé nekivágnak Duluth irányában, ahonnan, bizonyos, hogy mentőcsapatot küldenek eléjük.

Az égő erdő rémségeiből térjünk vissza két aggódó szívhez, melyektől válságos órában váltunk el. Olgersné a kétségbeeséshez volt közel. Rátámadt férjére és sírva teit szemrehányást neki, amiért megtagadta Smithtől Mary kezét.

— Ez az oka mindennek, — hajtogatta kétségbeesve. — Ha beleegyeztél volna az eljegyzésbe, Mary most itt volna, boldog volna! Ehelyett tűzhalált hal szegény és megégnék a kicsik is! Irgalmas Isten!... Irgalmas Isten!...

Olgers hasztalan hajtogatta, hogy ő semminek sem oka, hiszen nem tudott leánya szerelméről semmit, Smith csak ma reggel állított be hozzá kérőként, — felesége esztévesztve konokul ismételte:

— Igen is, te vagy az oka, te vagy az oka... Igérd meg legalább, ha Mary megmenekül, ha Smith haza hozza őt nekünk, akkor hozzáadod, igérd meg. Fogadalmat teszek, hogy néki adom, ha élve haza hozza!

Így lett az elutasított kérőből a leendő após és anyós minden reménye.

Az állomáson sűrű tömeg szorongott, amely részint kíváncsiakból, részint olyanokból verődött össze, akik kereskedői összeköttetésben álltak a fenyegetett vidékkel, vagy pedig rokonaikat féltették. Halomszámra érkeztek a sürgönyök a déli irányból, egymásután futottak be a menekülteket hozó vonatok és a falvak lakói rettenetes élményekről számoltak be. Csupán a hilibeyi vonat késett, pedig a legutolsó elktoni sürgöny szerint ott legnagyobb a veszély.

Végre éjfél tájban még egy segélyvonat indult el a hilibeyi vonalon. Olgersék nem bírták tovább és fölül-

tek erre a vonatra. Az erdővégebe érve mind nagyobb lett a hőség, a füst, mind sűrűbb a szállingózó korom, a tűzvész már elült, a Vöröskakas erejét vesztette és saját hamvába holt. Elktonon túl, a pályatest annyira megrongálódott, hogy a vonat nem mehetett tovább. A mentőcsapat kiszállt és jó egy órai fáradságos, veszedelmes gyaloglás után szembetalálkoztak a menekültekkel.

Azután vissza a vonatra.

Nem írjuk le a viszontlátás örömét, amikor a két-segbeesett szülők keblükre szoríthatták elveszettnek hitt gyermekeiket.

Olgers a tekintély föntartása kedvéért, miközben magához ölelte vejét, csak ennyit mondott:

Öröm.

— Minek örülsz annyira, öreg
— Ennek a reteknek — e!
— Olyan jó?
— Dehogy is, hanem örülök, hogy végre én is lebúzhatom a bőrdt valaminek!

REJTVÉNY.

(Beküldte: Kovács József Erdőcsokonyáról.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 39-ik számunkban közöljük.

A 34-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Kiderül még gyászunk éje, leszünk mi még boldogok.

Megejtették: Imre Sándor, ifj. Ritetz István, Kovács József, Hubai István, Zsolczay Mihályné, Takátsch Rezső, Bodzsár Pál és Gáspár, Sz. Máté Lajos, Kovács Sárika, Bäcker Annus, Békei Ferencz, Megyeri István, Szabadszállási Hangya, ifj. Glózik János, Vetró Ferenczné, ifj. Papp Imre, ifj. Hamza István, Domján János, Szabacsi Vilma, ifj. Nagy Pál, Szabacsi Gyula, Nádasdi Ferenc, Király Lajos, Gaál József, Schmiki Jani, Mile József, Szűcs Mihály, Szűcs Imre, Szegi Sándor, Kisgergely Ágostonné, Boros Mihály, Pálosi Bálint, Kiss Dezső és Ernő, Korózs Istvánné, Csányi Béla, Bodnár Miklós, Hajdu Ferenc, Szobek Loránd, Hegyi József, Boros Pál, Szeidl Rózsika, Ritetz János, Tolvaj Sámuel, Szécsi János, Nagy Ferenc, ifj. Szűcs Bálint, Kereszturi Karolin, Bálint István, Sándor Károly, Veress János.

— Azután iparkodjék ám, fiatalember! Az én üzletársamnak meg kell érdemelnie a jövedelmét is!...

Sok esztendő telt el a tűzvész óta. Az öreg néger nő, még öregebb és ismét dajka lett. Smithék kisleányát babusgatja, akit maga is unokájának tekint.

Esténként, télen, amikor a család körülüli az izzó fahasábokat pattogató kandallót, sokszor fölelegetik az erdőégest. John és Mary ilyenkor összébb húzódik, közelebb egymáshoz és áhítatos félelemmel szemlélik a lobogó lángokat.

Mintha szerelmükkel erőt vettek volna a félelmetes Vöröskakason; számukra meghunyászkodott és barátságos, meghitt melegséggel tölti el családi tűzhelyüket.

Jutalomkönyvet nyertek: Pálosi Bálint (*Hajdubadbadz*), Szabacsi Vilma (*Ságvár*), Bäcker Annus (*Somogyjád*), Csányi Béla (*Szentes*), Korózs Istvánné (*Alsóbangony*), első Hegyi József (*Bőhőnye*), Schmickl János (*Lajoskomárom*), Hajdu Ferenc (*Öhömös*), Kisgergely Ágostonné (*Felsőhangony*), Szeidl Rózsika (*Kaposvár*).

A 35-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Szeptember 4-én.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1420—1440 K, rozs 1100—1120 K, takarmányárpa 1330—1360 K, sőrárpa 1475—1550 K, repce 1750—1800 K, tengeri 1500—1520 K, zab 1330—1380 K, köles 1120—1140 K, fehér bab 1630—1750 K, tarka bab 1390—1490 K, új bab 2000—2100 K. Az árak a feladó vasúttállomáson értendőek 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 550—600 K, bútkönny és muhar 640—680 K, lucerna 660—700 K, szalma 280—300 K, takarmányszalma 350—400 K.

Vetőmagvak. Biborheremag 3100—3300 K, löheremag 9000—10.000 K, lucernamag 7500—9000 K, viktória borsó 1900—2000 K, mák 5800—6100 K, napraforgómag 1300—1400 K, cirokmag 1000—1100 K, lenmag 2400—2500 K.

Szarvasmarhavásár. Bika jobbminőségű 25—30 K, silányabb 14—24 K. Ökör jobbminőségű 25—32 K, közép. 19—24 K, alárendelt minőségű 12—13 K, magyar tehén 13—36 K, tarka tehén 15—37 K, bivaly 20 K, növendék 12—18 K, kicsontozni való 9—13 K.

Sertésvásár. Elsőrendű urasági sertés 104—110 K, elsőrendű szedett 100—106 K, közép 90—100 K, könnyű 65—75 K, öreg urasági nehéz 92—100 K, öreg szedett 80—92 K. Szalonna 135—160 K, zsír nagyban 165—170 K. Sovány sertés nem vészelt 60 K, vészelt 65—70 K kilogrammonként.

Lóvásár. Nehéz nyugati igásló 17.000—20.000 K, könnyű igásló 10.000—17.000 K, alárendelt minőségű 8000—9000 K, vágó 500—4500 K.

Borjú- és juhvásár. Borjú 28—38 K, juh 10—12 K kilogrammonként.

Bőr és laggy. A budapesti nyersbőrpiacra fizettek marhabőrért 56 K-t, borjubőrért 95—100 K-t, juhbőrért 14—16 K-t zöldsúlyban kgr.-ként. A fagyú 60 K-ért volt kapható a budapesti vágóhídon.

Zöldségtételek és gyümölcs. Napiárak kicsinyben a budapesti vásárcsarnokban: Sárgarépa, zöldjével kilója 8—20 K, csomója 3—4 K, petrezselyem, zöldjével kilója 18—30 K, kötege 8—10 K, zeller kilója 10—16 K, darabja 4—6 K, kalarábé I. r. darabja 4—5 K, II. r. darabja 2—3 K, kilója 6—10 K, vöröshagyma, makói kilója 15—16 K, közönséges kilója 10—15 K, fokhagyma kilója 36—45 K, céklarépa kilója 4—8 K, fejeskáposzta I. r. kilója 14—16 K, II. r. kilója 12—13 K, kelkáposzta I. r. kilója 10—16 K, II. r. kilója 6—8 K, vöröskáposzta I. r. kilója 15—16 K, II. r. 12—14 K, saláta fejes I. r. darabja 4 K, II. r. darabja 3 K, burgonya új. kilója 5—6 K, retek, fekete, kilója 12—14 K, ugorka kilója 5—20 K, paradicsom érett, kilója 6—12 K, zöldpaprika apró, kilója 8—10 K, tölteni való 10—18 K, tők főző kilója 4—6 K, zöld tengeri darabja 2.50—3 K, vajbab kilója 24—28 K, sóska kilója 6—8 K, paraj kilója 10—14 K, savanyított káposzta kilója 23 K, alma faj kilója 20—30 K, közönséges kilója 8—16 K, körte faj, kilója 24—40 K, közönséges kilója 4—5 K, szőlő csemege kilója 22—32 K, szőlő közönséges kilója 20—24 K, szilva, berzencei kilója 12—16 K, barack, őzsi kilója 25—60 K, dinnye sárga faj, kilója 8—12 K, közönséges kilója 4—6 K, görög faj kilója 6—8 K, közönséges kilója 4—5 K.

Baromfi és tojás. Élő csirke, rántanivaló, párja 70—100 K, sütnivaló, párja 120—160 K, élő hizott kacska és liba kg.-ja 100—120 K, tisztított hizott kacska, liba kg.-ja 100—130 K, élő sovány kacska párja 90—160 K, élő sovány liba párja 400—500 K, élő tyúk párja 180—240 K, tojás darabja 4.60—5.50 K.

Bor és szesz. A borpiac helyzete teljesen változatlan. A budapesti szeszpiac jegyzése adózott finomítványért 230 K, adózatlanért 130 K; a vidéki finomítók 115 K körüli árakat igényelnek finomítványért; a mezőgazdasági szesztermelők 105 K körüli árakat kérnek a nyersszeszből. Mult évi valódi szilvriumért 250 K, valódi törkölyért és seprópálkákért 235 K és borpárlatért 310 K körüli árakat igényelnek a budapesti árúirtokosok.

Idegen pénznemek legmagasabb ára. 1921. szeptember 5-én: 1 drb Napoleon-arany 1375 K, angol font — K, dollár 398 K, francia frank 31 K 20 f, lengyel márka 14 75 f, német márka 4 K 56 f, olasz lira 17 K 65 f.

osztrák korona 35 25 f, orosz rubel 42 f, cseh szokol 4 K 86 f, román lei 4 K 70 f, szerb dinár 8 K 45 f, 100 magyar koronáért Zürichben 1 45 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

KÖZHIRRÉ TÉTETIK,

hogy már megjelentek a kisgazda- és földmivestársadalom 1922. évre szóló naptárai:

az Uj Barázda Naptár 1922. évre... ára 20.— K

Nagy Képes Családi Naptár 1922. évre... ára 20.— K

Vasárnan Naptára 1922. évre... ára 15.— K

Falu Naptára 1922. évre... ára 15.— K

Magyar gazda, földmives és kisiparos más naptárt nem vesz,

mert ezen naptárak ugy tartalom, mint külső kiállítás tekintetében fölülmúlnak minden más naptárt.

A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos utbaigazításokat és nélkülözhetetlen naptári részt.

Mind a négy naptár kapható minden lapelárusítónál, minden könyvkereskedésben, minden Hangya szövetkezetben, de közvetlenül kiadóhivatalunk (Budapest, IV., Múzeum-körút 1. szám) utján is.

MINDEN HÁZNÁL

nehezen várják a postát, amikor az erő, az egészség és a szépség csodaszereit hozza.

A DIANA-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!

Diana-puder (fehér vagy rózsá, vagy testszínű) próbadoboz K 20.—, nagy doboz K 33.—.

Diana-krem (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatéglő K 20.—, nagy téglő 33.—.

Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—.

Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 55.—.

Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 85.—.

Diana-szájvíz 1 próbadoboz K 45.—, 1 nagy üveg K 70.—.

Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—.

Diana-sósorszesz 1 kis üveg K 24.—, 1 közép üveg K 65.—, 1 nagy üveg K 130.—.

Főelárusítóhely:

DIANA KERESKEDELMI R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 30.

Szakorvosi rendelés vér- és nemibetegek részére.
Rendelési órák nap.
Rákóczi-út 28., I. em. 1. **ÉZÜST SALVARSAN-OLTÁS!**

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete a

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóház: Budapest, Üllői-út 1.

A „Hangya“

vidéki szövetkezeteinek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives ugy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárukat

a „Hangya“ vidéki szövetkezet utján szerezze be.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtelekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat

Jégbiztosításokat

Betöréses-lopás biztosításokat

Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelőség mellett vesz át.

IGAZGATÓSÁG:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2. telemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:

BUDAPEST, GYÓR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Zegléd és Kecskemét.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázda“-ban és a

„Vasárnap“-ban hirdet.